

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Azië en Oceanië
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

<i>Datum</i>	16 januari 2008	<i>Behandeld</i>	E.H.W. van den Akker
<i>Kenmerk</i>	DAO-008/08	<i>Telefoon</i>	+ 31 (0)70 – 348 6008
<i>Blad</i>	1/1	<i>Fax</i>	+ 31 (0)70 – 348 5323
<i>Bijlage(n)</i>		<i>Email</i>	EHW-vanden.Akker@minbuza.nl
<i>Betreft</i>	Beantwoording vragen van het lid Van Velzen over de massamoord in Rawagede		

Graag bied ik u hierbij de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Van Velzen over de massamoord in Rawagede. Deze vragen werden ingezonden op 4 januari 2008 met kenmerk 2070807650.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Drs. M.J.M. Verhagen

Antwoord van de heer Verhagen, Minister van Buitenlandse zaken op vragen van het lid Van Velzen (SP) over de massamoord in Rawagede in 1947.

Vraag 1

Hebt u kennis genomen van de radiouitzending van OVT over de 60^e verjaardag van de bloedige gebeurtenissen in het Javaanse dorp Rawagede? 1)

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Erkent u dat in Rawagede door Nederlandse militairen standrechtelijke executies zijn uitgevoerd waarbij een groot aantal slachtoffers is gevallen? 2) Deelt u de mening dat het, zeker in het licht van de uitspraken van de minister van Buitenlandse Zaken in 2005 dat Nederland in de politionele acties aan de verkeerde kant van de geschiedenis stond, tijd wordt voor een gebaar van verzoening en spijt richting de nabestaanden van de bloederige gebeurtenissen in Rawagede? Zo neen, waarom niet?

Vraag 3

Deelt u tevens de mening dat het wenselijk is de overlevenden een pensioen of andere vorm van financiële tegemoetkoming uit te betalen? Zo ja, op welke wijze wilt u daarin voorzien? Zo neen, waarom niet?

Vraag 4

Deelt u de mening dat wenselijk is de huidige 16 overlevenden, naar Nederland uit te nodigen, teneinde tegenover hen de spijt van de regering uit te drukken over de moordpartij in Rawagede in december 1947?

Antwoord

Zoals bekend heeft mw. Sorgdrager als minister van Justitie in 1995 naar aanleiding van een oriënterend onderzoek door het openbaar ministerie naar de gebeurtenissen te Rawagede, vastgesteld dat het Nederlandse leger standrechtelijke executies heeft uitgevoerd waarbij een groot aantal slachtoffers is gevallen. Tevens werd vastgesteld dat vervolging van de desbetreffende misdrijven niet meer mogelijk was. Een nader onderzoek naar deze misdrijven werd derhalve niet zinvol geacht. (Kamerstuk 1190, vergaderjaar 1994-1995). Ik sluit mij aan bij die bevindingen.

Op 9 december 2007 heeft een vertegenwoordiger van de Nederlandse Ambassade te Jakarta, namens de Ambassadeur, deelgenomen aan een herdenkingsplechtigheid te Rawagede waarbij respect en medeleven is overgebracht aan de overlevenden en nabestaanden van deze tragedie. Dit werd zeer gewaardeerd door het Indonesische organisatiecomité van deze plechtigheid. Een uitnodiging aan de huidige overlevenden teneinde de spijt uit te drukken van de regering acht ik in dit licht bezien onnodig.

Ter gelegenheid van de viering van de zestigste verjaardag van de "Proklamasi" (het uitroepen van de onafhankelijke Republiek Indonesië) is door mijn

ambtsvoorganger (Kamerstuk 26 049, nr. 48, vergaderjaar 2004-2005), namens de regering aan de Indonesische autoriteiten diepe spijt betuigd over de pijnlijke en gewelddadige wijze waarop de wegen van Nederland en Indonesië zich in de periode volgend op het uitroepen door Indonesië van de onafhankelijkheid op 17 augustus 1945, als gevolg van het toenmalige Nederlandse optreden hebben gescheiden. Zowel de Indonesische als de Nederlandse regering hebben bij die gelegenheid kenbaar gemaakt dat een discussie over compensatie niet aan de orde was waarmee een streep is gezet onder dit deel van de gezamenlijke geschiedenis.

Vraag 5

Deelt u de mening dat, zeker gezien de uitspraak van uw voorganger in 2005, dienstplichtigen die weigerden aan de politionele acties deel te nemen aan de ‘goede kant van de geschiedenis’ stonden? Zo neen, waarom niet? Deelt u de mening dat het juist is te concluderen dat de dienstweigeraars uit de politionele acties gepardonneerd en in ere hersteld zouden moeten worden? Zo ja, op welke wijze wilt u dat doen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord

De uitspraken van mijn voorganger uit 2005 hadden betrekking op de politieke keuzes die destijds zijn gemaakt en niet op de toenmalige inzet van Nederlandse dienstplichtigen en de weigering van sommigen van hen om aan de toen geldende dienstplicht te voldoen. Een oordeel over al dan niet eerherstel van dienstweigeraars destijds is dan ook niet aan de orde.

Vraag 6

Kunt u deze vragen ruim voor het algemeen overleg over Indonesië, momenteel voorzien op 31 januari 2008, beantwoorden?

Antwoord

Ja.

1) Radio 1 journaal en OVT, 9 december 2007

<http://geschiedenis.vpro.nl/programmas/3299530/afleveringen/december2007/>. Zie ook

http://www.kukb.nl/nl/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=2.

Zie tevens Trouw, 12 december 2007 “Hoog tijd bloedbad op Java te erkennen”

2) Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 1994-1995, nrs. 1153 en 1190